

Ўзбекистон Республикасининг ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ САЙЛОВИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши иккинчи бетда).

Сайлов бюллетенига Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодлар аффилият тартибда фамилияси, исми, отасининг исми, туғилган йили, эгаллаб турган лавозими (машғулоти) ва иш жойи кўрсатилган.

IV. БОБ. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТЛИГИГА НОМЗОДЛАР ВА ИШОНЧЛИ ВАКИЛЛАР ФАОЛИЯТИНИНГ КАФОЛАТЛАРИ

29-модда. Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодлар фаолиятининг кафолатлари

Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодлар рўйхатга олинган вақтдан бошлаб тенг асосларда сайловда кампаниясида қатнашадилар. Ўзбекистон Республикаси ахборот воситалари, шу жумладан радио ва телевидение имкониятларидан фойдаланишда тенг ҳуқуқларга эга бўладилар. Шу билан бирга ушбу ҳуқуқдан давлат ва ижтимоий тузумнинг Ўзбекистон Республикаси Конституциясида мустақамлаб кўйилган асосларига қарши, урушнинг тартиб этиш, миллий адоватга ва фуқароларнинг Конституцияда мустақамлаб кўйилган ҳуқуқларини камситишга даъват этиш учун фойдаланишга йўл қўйилмайди.

Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод этиб рўйхатга олинганларнинг ҳаммасига сайлов кампаниясида моддий-техника ва молиявий таъминот юзасидан тенг имкониятлар яратиб берилади.

Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод сифатида рўйхатга олинганлар сайловда кампаниясини ўтказиш вақтида сайлов ўтказиш учун ажратилган маблағлар ҳисобидан иш жойидан ўртача иш ҳақи сақланган ҳолда ўз ишлаб чиқариш ёхуд хизмат вазиёларини бажаришдан овоз бўлиш ҳуқуқига эга бўладилар.

ҳолда қиртилиди. Сайлов бюллетени сайлов округидаги кўпчилик аҳоли фойдаланадиган тилда, Марказий сайлов комиссияси белгиланган тартибда ва унинг назорати остида нашр этилади.

Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодлар Ўзбекистон Республикасининг ҳудудий доирасида шаҳар пассажир транспортининг (такси бундан мустасно) барча турларида ва шаҳарлараро транспортда бепул юриш ҳуқуқига эга бўладилар. Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсатининг розилигисиз жиддий жавобгарликка тортилиши, ҳибсга олиниши, ушлатилиши ёки суд тартибидан маъмурий жавобгарликка тортилиши мумкин эмас.

30-модда. Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзоднинг ишончли вакиллари

Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод 10 нафарга қадар ишончли вакиллarga эга бўлишга ҳақлидир. Ишончли вакиллар номзодга сайлов кампаниясини ўтказишга ёрдам берадилар, уни Ўзбекистон Республикасининг Президентини этиб сайлаш учун тарғибот олиб борадилар. Давлат ва жамоат ташкилотлари, сайлов комиссиялари билан бўладиган муносабатларда номзоднинг манфаатини ҳимоя қилишлари. Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзоднинг тақдирномасига кўра ишончли вакиллари Ўзбекистон Республикасининг Президентини ўтказиш учун уларнинг қўллаб-қувватлаши зарур.

Президентлигига номзоднинг ишончли вакиллари Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлигига номзодларнинг ишончли вакиллари учун республика қонунида белгиланган ҳуқуқлардан фойдаланадилар.

V. БОБ. ОВОЗ БЕРИШ ВА САЙЛОВ ЯКУНЛАРИНИ ЧИҚАРИШ ТАРТИБИ

31-модда. Овоз бериш вақти ва жойи

Овоз бериш сайлов куни маҳаллий вақт билан соат 7 дан 20 гача ўтказилади. Овоз бериш вақти ва жойи тўғрисида участка сайлов комиссияси сайловчиларни сайловдан намида беш кун олдин хабардор қилади. Ҳар бир сайловчи овоз берган вақтда овоз бериш жойида бўлиш имконига эга бўлмаган сайловчи ўз истеъфосини мажлисда баён қилиши мумкин.

32-модда. Овоз беришнинг ташкил этиши

Овоз бериш махсус ажратилган биноларда ўтказилади, уларда яширин овоз бериш учун етарли миқдорда кабинетлар ёки хоналар жиҳозланади, сайлов бюллетенлари бериш учун жойлар ажратилиши ҳамда сайлов қўғилари ўрнатилиши керак. Сайлов қўғилари овоз берувчилар улар ёнига алоқатта яширин овоз бериш кабинетлари ёки хоналари орқали ўтиб келаётган қилиб жойлаштирилади.

Овоз беришнинг ташкил этиши, сайловчилар ўз хоҳиш-истакларини яширин билдиришларини таъминлаш, биноларнинг жиҳозлаш ва уларда зарур тартибни сақлаб туриш учун участка сайлов комиссияси жавобгардир.

Сайлов куни овоз бериш бошлангичидан олдин тегишли сайлов комиссиясининг раиси комиссиянинг барча аъзолари иштирокида сайлов қўғилари текширилади, пломба қўйилади ёки муҳрланади.

нинг ишончли вакиллари учун республика қонунида белгиланган ҳуқуқлардан фойдаланадилар.

Ҳар бир сайловчи шахсан овоз беради; бошқа кишилар учун овоз беришга йўл қўйилмайди. Сайлов бюллетенларини тегишли сайлов комиссияси сайлов участкаси сайловчиларнинг рўйхати асосида паспорт ёки бошқа гувоҳнома кўрсатилган ҳолда берилади. Ҳар бир сайловчи сайлов бюллетени олган ҳолда сайловчилар рўйхатидаги ўз фамилияси рўпарасига имзо чекади.

Сайлов куни истеъфосини жойида бўлиш имконига эга бўлмаган сайловчи ўз истеъфосини мажлисда баён қилиши мумкин. Сайлов қўғилари овоз берувчилар улар ёнига алоқатта яширин овоз бериш кабинетлари ёки хоналари орқали ўтиб келаётган қилиб жойлаштирилади.

Овоз беришнинг ташкил этиши, сайловчилар ўз хоҳиш-истакларини яширин билдиришларини таъминлаш, биноларнинг жиҳозлаш ва уларда зарур тартибни сақлаб туриш учун участка сайлов комиссияси жавобгардир.

Сайлов куни овоз бериш бошлангичидан олдин тегишли сайлов комиссиясининг раиси комиссиянинг барча аъзолари иштирокида сайлов қўғилари текширилади, пломба қўйилади ёки муҳрланади.

Сайлов бюллетенлари овоз берувчилар томонидан яширин овоз бериш учун ажратилган кабинет ёки хонада тўдрилиди. Бюллетенлари тўдрилиш вақтида овоз берув

чида бошқа бирон-бир кишининг бўлиши тақиқланади. Бюллетенни мустақил тўдрилиш имконига эга бўлмаган сайловчи кабинет ёки хонага ўз хоҳиши бўйича сайлов комиссиясининг аъзоларидан бошқа бирон кишини таклиф қилиш ҳуқуқига эга.

Сайловчи бюллетендаги ўз қарши овоз беришдан номзодларнинг фамилияларини ўқиради. Тўдрилган бюллетенни овоз берувчи сайлов қўғиларига ташлайди.

34-модда. Сайлов участкасида овозларнинг ҳисоблаб чиқиши

Сайлов участкасида овозларнинг участка сайлов комиссияси ҳар бир номзод бўйича алоҳида-алоҳида ҳисоблаб чиқилади.

Сайлов қўғилари участка сайлов комиссияси томонидан комиссия раиси овоз бериш тугатилганини эълон қилгандан кейин комиссиянинг барча аъзолари иштирокида очилади. Овоз бериш тугатилган олдин сайлов қўғиларини очиб таққилланади. Сайлов қўғиларини очиб олдин фойдаланилмаган барча сайлов бюллетенларини участка сайлов комиссияси ҳисоблаб чиқади ва бекор қилади.

Участка сайлов комиссияси сайловчиларнинг асосий рўйхати ва унга илова бўлган участкадаги сайловчиларнинг умумий сонини, шунингдек бюллетен олинган сайловчиларнинг умумий сонини аниқлайди. Сайлов қўғиларида бўлган бюллетенлар асосида комиссия овоз беришда қатнашган сайловчиларнинг умумий сонини; ҳар бир номзоднинг ёлғиз берилган овозлар сонини ва қарши берилган овозлар сонини аниқлайди.

Сайловчилар бюллетенларга қўшимча ёзиб қўйган фуқароларнинг фамилиялари бўйича овозлар ҳисобланмайди.

Белгиланмаган нусхадаги сайлов бюллетенлари, шунингдек овоз бериш вақтида биттадан ортиқ номзод қўйилган бюллетенлар

ҳақиқий эмас деб топилади. Сайлов бюллетенининг ҳақиқийлиги шубҳа туғилган тақдирда масалани участка сайлов комиссияси овоз бериш йўли билан ҳал қилинади.

Овозларни санаб чиқиш натижалари участка сайлов комиссияси мажлисида қўриб чиқилади ва мажлис баёнига ёзиб қўйилади.

Мажлис баёни комиссия раиси, комиссия раисининг ўринбосари, комиссия котиби ва аъзолари томонидан имзоланади ҳамда Марказий сайлов комиссияси белгиланган тартибда тегишли округ сайлов комиссиясига юборилади.

35-модда. Сайлов округи бўйича сайлов натижаларини аниқлаш

Округ сайлов комиссияси участка сайлов комиссияларининг мажлиси баёнлари асосида округдаги сайловчиларнинг умумий сонини, сайлов бюллетенлари олинган сайловчилар сонини; овоз беришда қатнашган сайловчилар сонини; ҳар бир номзоднинг ёлғиз берилган овозлар сонини ва қарши берилган овозлар сонини; ҳақиқий эмас деб топиладиган бюллетенлар сонини аниқлайди.

Округ бўйича сайлов натижалари округ сайлов комиссияси мажлисида аниқланади ва мажлис баёнига қўриб чиқилади. Мажлис баёни комиссия раиси, комиссия раисининг ўринбосари, комиссия котиби ва аъзолари томонидан имзоланади ҳамда белгиланган тартибда Марказий сайлов комиссиясига юборилади.

36-модда. Ўзбекистон Республикаси Президентини сайловнинг натижаларини аниқлаш

Ўзбекистон Республикаси Президентини сайловни ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси ўзига келиб тушган округ сайлов комиссиялари мажлисининг баёнлари асосида республикадаги сайловчиларнинг умумий сонини; сайлов бюллетенлари олинган сайловчилар сонини; овоз беришда қатнашган сайловчилар сонини; ҳар

бир номзоднинг ёлғиз берилган овозлар сонини ва қарши берилган овозлар сонини; ҳақиқий эмас деб топиладиган бюллетенлар сонини аниқлайди.

Сайловда овоз беришда қатнашган сайловчиларнинг ярмидан кўпи овозини олган Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод сайланган ҳисобланади.

Башарти, сайловчилар рўйхатига киритилган сайловчиларнинг ярми ҳам қатнашмаган бўлса, сайлов ҳақиқий эмас деб топилади.

Сайлов вақтида ёлғиз овозларни ҳисоблаб чиқишга йўл қўйилган овоз бериш якунларида таъсир этган қўғилардан қўғилар сабабли сайлов умуман ёки айрим округлар ёхуд айрим сайлов участкалари бўйича ҳақиқий эмас деб топилиши мумкин. Сайлов ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисидаги қарор Ўзбекистон Республикаси Президентини сайловни ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси томонидан қабул қилинади. Бу қарор устидан бир ой мўбдаида Ўзбекистон Республикаси Олий суди шикоят қилиниши мумкин. Сайлов ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисидаги қарор устидан шикоят қилиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодларга тааллуқлидир.

Ўзбекистон Республикаси Президентини сайловни якунлари тўғрисидаги Ахборот сайловдан кейин кўпи билан ўн кун муддат ичида Марказий сайлов комиссияси томонидан матбуотда эълон қилинади.

37-модда. Такрор овоз бериш

Башарти, номзодлардан ҳеч бири талаб қилинган миқдордаги овозни ололмаган сайловчиларнинг овозини энг кўп олган икки номзод иштирокида такрорий овоз бериш ўтказилади. Марказий сайлов комиссияси сайлов ўтказилган кундан бошлаб бир ой ичида такрорий овоз бериш кўнини белгилайди, бироқ бу муддат сайлов ўтказилган кундан камидан

ўн беш кун кейин бўлиши керак. Такрорий овоз бериш ўтказиш ҳақидаги хабар матбуотда босиб чиқарилади.

Такрорий овоз бериш чоғида овоз беришда қатнашган сайловчиларнинг овозини бошқа номзодга нисбатан кўп олган номзод сайланган ҳисобланади.

38-модда. Такрорий сайлов

Башарти, Ўзбекистон Республикаси Президентини сайловни ўтказилмаган ёки ҳақиқий эмас деб топила ёхуд агар Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодлардан ҳеч бири сайловчиларнинг овозини талаб қилинган миқдорда олмаган бўлса, Ўзбекистон Республикасининг Олий Кенгаши Марказий сайлов комиссиясининг тақдирномасига кўра такрорий сайлов тайинланади. Бунда комиссия сайловни янги тартибда округ ва участка сайлов комиссиялари ўтказиш зарурлиги тўғрисида қарор қабул қилиш мумкин. Овоз бериш асосий сайлов ўтказилган сайлов участкаларида ва сайловчиларнинг асосий тўғилган рўйхатлари бўйича ўтказилади.

Комиссиялар тузиш, Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодлар кўрсатиш ва уларни рўйхатга олиш, Ўзбекистон Республикаси Президентини сайловни такрор ўтказиш билан боғлиқ бошқа чора-тадбирлар ушбу Қонунда белгиланган тартибда амалга оширилади.

Такрорий сайлов асосий сайлов ўтказилган кундан икки ой ичида ўтказилади.

39-модда. Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзоднинг Президентлик лавозимига киришиши

Сайловда ғалаба қилган Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод Ўзбекистон Республикасини Президентини сайловни ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси сайлов натижалари расман эълон қилган кундан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Президентини лавозимига киришган ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг навбатдан ташқар еттинчи сессияси

«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ САЙЛОВИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУНИНИНГ ЛОЙИҲАСИ ҲАҚИДА ҚОНУНЧИЛИК, ҚОНУНИЙЛИК ВА ҲУҚУҚ-ТАРТИБОТ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ Э. Ҳ.ХАЛИЛОВ МАЪРУЗАСИ

Ҳурматли депутат ўртоқлар!

Бугун сизларнинг муҳокамасига ҳавола этилаётган Қонун лойиҳаси нисбатан муҳим аҳамиятга эга. У республика тарихида биринчи марта мустақил Ўзбекистон Республикаси Президентини қонуний асосда умумхалқ томонидан сайлаш имконини беради.

Маъмур лойиҳани баёру олимлар, ҳуқуқшунослар тайёрладилар. Уни тайёрлаш вақтида чет эл давлатлари ва мустақил республикларнинг, шу жумладан Украина, Грузия, Қирғизистон, Озарбайжон ва Россия Федерациясининг шундай қонун

нунлари чуқур ва муфассал ўрганилди, уларнинг энг яхши жиҳатлари олинди, республикамиз шароитига татбиқан қўллаш мумкин бўлган ҳаётий муҳим жиҳатлари ушбу Қонун лойиҳасига асос бўлиб қўйildi. Лойиҳа Олий Кенгаш Раёсатида атрофлиқ муҳокама этилди. У Ўзбекистон Президентининг ҳақиқий демократик сайловини чинакам ҳуқуқий асосда, кўзбўямачиликсиз ва сохта демократиядан ҳоли тарзда ўтказишни кафолатлайди.

Чунончи, 9-моддада белгиланган бўлишича, Президент сайловини республика Олий Кенгаши ёки унинг Раёсати

овоз беришдан камидан 45 кун олдин тайинлади. Бу моддадан кўриниб турибдики, халқнинг чинакам кайфияти ва хоҳиш-иродасини аниқлаш мақсадида сайловни ташкил этиш ва ўтказишда демократия ва ҳуқуқий асосларни таъминлашга муҳим аҳамият берилади.

Лойиҳа республикадаги қонунда белгиланган тартибда рўйхатга олинган барча сиёсий партияларга, меҳнат жамоаларига, фуқароларнинг турар жойдаги ва ҳарбий хизматчиларнинг республика ҳудудига жойлашган ҳарбий қисмлардаги йиғилишларида ҳеч бир тўқнашқилларсиз номзодлар кўрсатиш

имкониятини кафолатлайди. Номзодларнинг ёши 35 дан кам бўлмаган ва 65 дан ошмаган, саломатлиги ҳолати жиҳатидан улар сермашаққат Президентлик вазифаларини бажаришга лаёқатли бўлишлари керак. Қонун лойиҳасида Конституция негизидан кўп партиялик қонунда мустақамлаб берилган. Турли сиёсий кучлар давлат лавозимларида ўз вакилларини кўрсатиш учун курашда иштирок этишлари мумкин. Бу кафолат жамиятнинг сиёсий ҳаётида эркин қатнашиш мумкинлигини кўриб турилади. Ким Ўзбекистон Республикасининг Президентлигига лойиҳа эканлигини

халқнинг ўзи овоз бериш вақтида номзодларга ўз муносабатини бевосита ифода этиш билан айтиши керак.

Президентликка номзодларни рўйхатга олиш номзодлар кўрсатиш тўғрисидаги ҳужжатлар ва номзоди кўрсатилишига уларнинг ёзма равишда берган розилиги Марказий сайлов комиссиясига келиб тушган пайтдан бошлаб ўз кун ичида, аммо сайлов бошлангичидан камидан 25 кун олдин амалга оширилади. Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодлар сонини текширилади.

Марказий сайлов комиссияси Президентликка номзодни рўйхатга олишни рад

этганда бу ҳақда республика Олий судига шикоят қилиш мумкин. Олий суд шикоятни бир ҳафталик муддат ичида қўриб чиқади ва унинг қарорини қатъий ҳисобланади.

Президентлик учун курашда номзодлар имкониятида тенгсизликни истисно этиш учун лойиҳа номзодларни ҳар қандай ташкилотлар ва айрим шахслар, шу жумладан хорижий ташкилотлар ва чет эллардаги хусусий шахслар пул билан таъминлаш ва моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлашни тақиқлайди. Шу билан бирга Ўзбекистон Президентини сайловга тайёргарлик қўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ

сарф-харажатлар давлат маблаг ҳисобидан амалга оширилиши қўзда тутилган. Башарти, сайлов кампаниясига корхоналардан, ташкилотлар ва муассасалардан, жамоат ташкилотлари ёки айрим фуқаролардан бирон-бир ихтиёрий иона ёки хайр-эҳсон бўладиган бўлса, уларни Марказий сайлов комиссияси қабул қилиб олади ва сайлов кампаниясига номзодлар ўртасида тенг миқдорда тақсимлаш учун уларни республика бюджетига ўтказилади.

Ўзбекистон Республикасининг Президентини ўз вазиёсини самарали тарзда адо этиши учун халқ томонидан етарли даракда кенг қўллаб-қувватланмоғи лозим. Худди ана шу сабабдан 38-моддада шундай дейилган: «Сайловда овоз беришда қатнашган сайловчиларнинг ярмидан кўпи овозини олган Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод сайланган ҳисобланади».

Такрорий овоз бериш чоғида овоз беришда қатнаш

ган сайловчиларнинг овозини бошқа номзодга нисбатан кўп олган номзод сайланган ҳисобланади.

«Ўзбекистон Республикаси Президентини сайловни тўғрисида»ги ушбу Қонуннинг лойиҳаси халқ депутатлари сайлов ҳақида ва референдум ўтказишда ортирилган барча таъжирбаларимизни, синовдан ўтган таъжирбаларимизни рад этмайди, аксинча, ўзига тўғилиқлик сингдиради. Бундай ворислик сайлов округлари, сайлов участкалари тузиш, сайлов комиссияларини шакллантириш ва уларнинг иш олиб бориши тартибидан, сайловчилар рўйхатини тузиш, сайловдаги ташвиқот ишларини юритиш, сайловларга тайёргарлик қўриш ва уни ўтказишдаги ошкораликдан иборатдир.

Ўртоқлар, сизларнинг муҳокамасига ҳавола этилган Қонунни ёлғиз овоз беришнинг гизини сўрайми. Бу Қонун мустақил Ўзбекистон Республикаси қарор топиши йўлида яна бир таянч, кафолат бўлиб қолади.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Президентининг ФАРМОНИ

БЕЛГИЛАНГАН ҲАҚИҚИЙ ҲАРБИЙ ХИЗМАТ МУДДАТИНИ ЎТАГАН ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАРИНИ СССР ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ, ЧЕГАРА, ИЧКИ ВА ТЕМИР ЙЎЛ ҚУШИНЛАРИ САФЛАРИДАН ЗАХИРАГА БУШАТИШ ҲАМДА 1991 ЙИЛ ОКТЯБРЬ-ДЕКАБРЬ ОЙЛАРИДА ФУҚАРОЛАРНИ ҲАҚИҚИЙ ҲАРБИЙ ХИЗМАТГА НАВБАТ-ДАГИ ЧАҚИРИШ

«Умумий Ҳарбий мажбурият тўғрисида»ги СССР Қонунини бажариш юзасидан ва «Ўшш дарида ССР Иттифоқи давлат ҳокимияти ва бошқаруви идоралари ҳақида»ги СССР Қонуни 5-моддаси биринчи қисмига мувофиқ қарор қиламан:

1. Ҳақиқий Ҳарбий хизматини белгиланган муддатини ўтаган муддатли хизмат Ҳарбий хизматчилари 1991 йил октябрь-декабрь ойларида СССР Қуролли Кучлари, чегара, ички ва темир йўл қўшинлари сафларидан захирага бушатилин.

2. Чақириқ қунигача 18 ёшга тўладиган, ҳақиқий Ҳарбий хизматга қабул қилинган кечиктириш ҳуқуқи бўлмаган эркак фуқаролар, шунингдек чақириқдан кечик

тириш ҳуқуқини йўқотган катта чақириқ ёшидаги фуқаролар СССР Мудофая вазирилари билан суверен республикалар ўртасидаги битимларда белгиланган миқдорда мувофиқ 1991 йил октябрь-декабрь ойларида СССР Қуролли Кучлари, чегара, ички ва темир йўл қўшинларида ҳақиқий муддатли хизматга қабул қилинган. Барча даражадаги чақириқ комиссиялари ишига қорхоналар, муассасалар, жамоат ташкилотлари ва ҳаракатлари вакиллари кенг жалб этилин.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Президентининг М. ГОРБАЧЕВ. Москва, Кремль. 1991 йил 3 октябрь.

ЎРМОН ХЎЖАЛИГИДА ЯГОНА СТРАТЕГИЯ БЎЛСИН

Ўзбекистон Республикаси Давлат ўрмон қўмитетининг ташаббуси билан 4 октябрь кунини Тошкентда Ўрта Осиё Республикалари ва Қозғистон ўрмон хўжалиги раҳбарларининг кенгаши бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Президентини ҳузуридаги Вазирилар Маҳкамаси раисининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков кенгашида таъбир нутқи сўзлади. У ўрмон тармоғини ривожлантириш учун минтақа республикаларининг куч-гайратларини бирлаштиришнинг муҳимлигини таъкидлади.

Кенгашда ўрмон хўжалигини тубдан қайта қуриш, ижтимоий, иқтисодий ва экология муаммоларини ҳал қилишда ўрмонлардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш, халқ хўжалиги ва аҳолини ўрмон ресурсларининг барча турлари билан таъминлаш масалалари кў

риб қилинди. Тармоқнинг ҳозирги ҳолати замонавий талабларга жавоб бермайди. Қабул қилинган қарорда, жумладан, Ўрта Осиё республикалари ва Қозғистонда ўрмон ресурсларини, ихота дарахторларининг муҳофазаси қилиш ва қайта тиклашда ҳамда ўрмонларнинг экологик вазифаларини сақлаб қоллишда ягона стратегияни ишлаб чиқиш ва амалга оширишнинг муҳим вазифа деб ҳисоблаш таъкидланган.

Кенгаш қатнашчилари Ўрта Осиё республикалари ва Қозғистоннинг барча ўрмон хўжалиги ходимлари ва аҳолисига муносабатнома қабул қилдилар, унда жонажон ўлкани экологик жиҳатдан соғломлаштириш учун ўрмон ресурсларини муҳофазаси қилиш ва қайта тиклашнинг ҳамма ерда қучайтиришга даъват этдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАТБУОТ ШЎҒБАСИНИНГ

(Боши 1-бетда).

Ўзбекистон Президентини матбуот шўбаси бундай ёлғон ахборот бериш Бутунитиёқ телерадиоконкомпанияси эшитиришлари учун нормага айланиб қолганлигини таъкидлади. Шу воқеа арасида — 1 октябрь кунини Бутунитиёқ телерадиоконкомпанияси раиси ўртоқ Е. Яковлев билан телефон орқали бўлиб ўтган суҳбатда у телевидение каналлари орқали берилган ёлғон ахборот учун кечирим сўраган

Хўжат телеграммалари, Тошкент шаҳри, Хўкумат уйи, Ўзбекистон Республикаси Президентини матбуот шўбасига. Москва шаҳри, Королев кўчаси, 12, СССР телерадиоконкомпанияси раиси Е. Яковлевга.

Москва шаҳри, 95, Погорельский тор кўчаси, 12-йў, Ўзбекистон Республикаси доимий вакилига.

Тошкент шаҳри, Ўзбекистон Республикаси Президентини аппарати, матбуот шўбасига.

эди. Гап Қўғонда ва Фарғона vodiysининг бошқа шаҳарларида гўё митинглар бўлиб ўтганлиги ҳақида борган эди. Ўртоқ Е. Яковлев шубҳали манбалардан олинган текширилмаган ахборотни ҳаво тўқиларида эшитиришга йўл қўйиб бўлмади, ҳақиқатда ишонтиришларига қарамай, турли рўномалардан олинган деб, баъзан эса шундай ҳам масдан жамоатчилик фикрини нотўғри ахборот билан алдаш юзасидан ҳақиқий кампания давом этмоқда.

Хўжатли Егор Владимирович ТШ, шунингдек Итерфаксининг гўё Наманган шаҳрида кўп миң кишининг митинглар бўлаётганими, деган ёлғон ахборотлари билан аҳолини қаттиқ ғайаблантирмоқда. Марказий телевидение ва радионинг бундай ҳаракатларини қасд

ПРЕЗИДЕНТИ БАЁНОТИ

Ўзбекистон Президентини матбуот шўбаси суверен, Мустақил Республикага нисбатан қарзали тартибот кампаниясини тўқатиш ва унинг ички ишларига арашмаслигини талаб қилиш бил

БИР ПИЁЛА ЧОЙ БАҲОНА

ДАМ ОЛИШ САҲИФАСИ

АЛИШЕРНИНГ ҚУВОНЧИ

Бугунги тонг Алишернинг бутун ашуудини поклаб юборгандек. Юрагида кенг жаҳон акси ярақлаётгандек. Унинг қалби ҳажон ва қувончларга тўлган. Аммо бугунгидай гуруҳ ва ифтихор ҳиссида йўрилиб қувончга биринчи рўбарў бўлиши. Бу ички қониқчи, ички ҳажон этиши икки томирининг ҳаммасида баробарига оқмоқда. Бугун қалбининг тепиши, кўндалаги нур, чехрасида бағилган ёруғлик ўзгача.

Ҳар йили ушбу қалбни юрган йиллик режада. Шунга шунчалик ҳажонларидан киши, дейиши мумкин бўлиши. Йўқ, ундайлар янгилашди. Ёки мана шу тонфа йилларнинг гуруҳи хаста, дилларида ёлқинлик йўқ, фахрлари ўтмас, тугилари шикаста. Мен худди шу дақиқаларда Алишернинг юрагига қулоқ тутгим, оддий бир деҳқоннинг кўнгалда ниҳалар кеҳатганидан бохабар бўлигим келди.

Ҳа, унинг ҳажонларидан ҳақи бор. Эрта баҳорданок дала чангини юта бошлаган шу деҳқон ёмғирли, баъзан қорли кунларда ҳам даласини ташлаб кетолмасди. Лойга қориган чанокларни териб хирмонга олиб чиқишга мажбур эди. Йўқ, унисига ўқинмаган. Юксалган тоғ-тоғ хирмонларга ҳадди сизмаслигидан ўқинарди. Пешона тери билан бунёд этган хирмонлар уники эмас эди. Ушв жаҳоҳирни йиғиб-териб бергани учун садақ олар эди, холос. Уни бошқалар савдолашар, пуллашар, роҳатини кўради. Бугун ана шу хирмонлар Алишерники, йиғирма миллион ўзбекиники. Бундан ҳажонланмай бўладими.

Пахта терими бошланганидан кун жумҳуриятимиз ўз мустақиллигини эълон қилди. Жамоа аъзоларининг чехраси ёришиб кетди. Гарчи ушв кун байрам, дам олиш кун деб эълон қилинса ҳам теримчи-тератлардан чикишмади. Терайтлар пахтамини ўзимизники, ҳосил ўзимизники, дея гайрат билан ишга киришдилар. Алишер мутахассислар суҳбатини кўп эшитган. Кун кеча ойна жаҳон орқали маъруза қилган олими бир тонна пахтадан 340 килограммгача тола, 580 килограмм чигит олиншини таъкидлади. Ушв толадан 3500 квадрат метр газлама қўйиларкан, 580 килограмм чигитдан 112 килограмм оқёғ, 10 килограмм совун, 270 килограмм кунжара, 170 килограмм шўла, 8 килограмм линт ва бошқалар олинар экан. Бир деҳқон кам деганда уч тонна пахта етиштириди. Серайратлари эса 5—10 тонна пахта топиради. Мана шундай сердаромад хом ашё, пахтамиз деҳқоннинг ўзиники бўлса, ўз жумҳурияти тасарруфига қолса нега қувонмасин, нега режани барвақт бажаришга иштирасин.

Бригадирнинг ёниқ кўзларидан жуда кўп нарсаларни ўқитирман. Мустақиллик ишқи билан ёнаётган бу ниҳолларга бир боқининг ўзи кифоя. Алишер Бойқўзов бу машаққатли меҳнат майдонига бугун тасодифан келиб қолгани йўқ. Унинг суяги Олтинқўлдаги Ленин номи жамоа хўжалиги далаларида қотган. Ҳосилдорлиқни 35 центнерданга етказаман, деб ҳазиллакам меҳнат қилдим. Мана, бир зарб биланок марра эгиланди. Кунига 4—5 фозданга етказиб пахта тайёрланди. Иш-

А. ҚОРАБОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»
муҳбири.

Уш виллоят мусиқий драма театри Урта Осиёдаги кенса санъат даргоҳларидан ҳисобланади. 1918 йилда Туркистон фронти инқилобий кенгаши ҳузурида ташкил этилган маъруз театрда кўпалак истеъдодли санъаткорлар, саҳна усталари етишиб чиқди.

Буюк алоҳида Алишер Навоийнинг 550 йиллик муборак тўйларига бағишлаб бу ерда кўпалак тадбирлар ўтказилди. Шокирнинг дostonлари асосида саҳна асарлари яратилди.

СУРАТДА: шокир юбилейига атаб тайёрланган «Навоий» мусиқали драмасидан бир кўриниш: Навоий ромида ёш истеъдодли актёр Улуғбек Мўминжонов, Гули тасвирида актриса Мунирхон Фозилова.

Пўлат МўМИН,
Ўзбекистон халқ шокири.

Назм дафтаридан ЧОЙХОНА БЎЛСА

Шаҳрим гулхона бўлса,
Жонан чойхона бўлса,
Пештоқлари нақшкор
Тилло қопона бўлса.
Елкасида оқ сочиқ,
Кўнгли офтобдай оқиқ,
Чойхоначи чойхўрга
Гир-гир парвона бўлса,
Дутор, танбур янграва,
Кўнглилар теги англава,
Тошкент пиласида
Кўк чой шарқона бўлса.
Чин улфатлар йиғилса,
Ширин суҳбатлар қилса,
Тинчлик берган роҳатдан
Гаплар дўстона бўлса.
Дамланса палов-ошлар,
Ҳавас қилса қардошлар.
Чойхонанинг таърифи
Ҳарён афсона бўлса.

Н О Н

Нонга таъзия айлаётган,
Нонга мен, шул нонга мен.
Бош эгай бугудой бошқоқдай
Қирдаги деҳқонга мен.
Шул она тупроқда пишган
Хоҳ қотган, хоҳ қуюқ,
Нон азиядир, нон

халолдир,
Нон муқаддас, нон буюқ,
Кўзга суртмас ариштадир.
Бошга қўйсан беамалол.
Покиза ул, муъжиза ул,
Қилмаётган ҳеч увол!
Бор қадимдан яхши

ҳикмат
«Кимки нонни этас хор,
Бир умрга нон умариниш,
У бўларини хор-у зор.
Гудайин бир бурда

нонга —
Арзаймайд тилларай,
Нонга зор ўтган одамлар,
Дилларини тилдайдир.
Нонга таъзия айлаётган,
Мен — Мўмин, шу нонга

мен!
Бош эгай бугудой бошқоқдай
Қирдаги деҳқонга мен!

СЕВГАН КЎНГИЛ

Оҳ, бунчалар тўғонасан?
Тўшлар кўриб уйғонасан,
Айлиса номинг тонасан,
Ошқор этолмай ёнасан.
Оромларинг тарк этиб,
Шеърлар тўқиб, хатлар

битиб,
Езганларинг гоҳ беркишиб,
Ҳайронсан-ҳайронсан,
Кўрсанг кўнглинг

тўймайдими?
Е севганнинг суймайдими?
Емайдини, кўймайдими?
Андишли жононасан,
Гунаҳ бўлур аввалда гул,
Бахтин топар севган

кўнгли.
Айларми роз Мўминга ул?
Е ўзгадан қизонасан?
Ошқор этолмай ёнасан!

ФАРДЛАР

Меҳмон билсин хизматини,
Меҳмон билсин иззатини.
Бошлиқ агар солса қовоқ,
У бошлиқнинг боши

қовоқ...
Ҳасис билан зикнадан —
Ҳеч яхшилик чиқмаган.
Орсагир соғлом хаёлда,
Қўқилмайсан ҳар қолда.

Урш қилса эр-у хотини,
Суриштиринг улар зотини.
Хўнармадининг олтиндир
қўли,
Эгриликка чалғимас

кўнгли.
Кимнинг иши келса
ўғилдан,
Топганидир тоза
қўнглидан.

Яшаргандай бўлар
кекса,
Ҳар қўқламда ниҳол экса,
Мансаб оти асов от,
Кўплар йиқилар бот-бот.

Покнинг яхши нияти бор:
Одоб билан уяти бор.
Аваллига этмай миқ —
Кейин қоралар пинҳон...

Рўқач қилмай тақдирини,
Ишлат ақду тадбирини.
Бўлган билан қобилдир,
Бўлсин яна пок ният.

«Қишлоқ ҳақиқати»нинг нав-
батдаги соҳи 9 октябрь, чор-
шанба кун чикади.

Муҳаррир
Н. ЕҚУБОВ.

Х А Д И С

● Мулоимлик ҳар бир нарсани зийнат беради. Қайси нарсани у бўлмаса, у нарсани бузилади.

● Қайси бир ишнинг одамлар олдидан қилиш уят деб билсанг, уни ёлғиз қолганидан ҳам қилма.

● Одам қалбига гўё Ой ёнидагидек бўлб булут бордир. Ой ёритиб турганда тўсатдан булут келиб уни беркитиб қўйса — қоронғилик, булут кўтарилса — ёруғлик бўлиб тургани каби, қалб ҳам баъзида равшанлашиб, баъзида хиралашиб туради.

● Вафотидан сўнг наҳоят қилмайдиган одам бўлмайди. Яхши кишилар бу дунёда хайрли ишларини эиёроқ қилмаганидан, ёмон кишилар эса ёмонликдан қайтиб тавба қилмаганидан наҳоят чекадилар.

● Ҳеч бир ота ўз фарзандига ҳуқуқ одобдан буюроқроқ мерос беролмайди.

● Инсон қалби бамисоли саҳродаги бир қуш қанотининг патири: шамол уни гоҳ у томонга, гоҳ бу томонга ағдариб туради.

● Илмин ўрганиб, сўнг уни бошқаларга ўргатмаслик гўёки моду дунёни йиғиб, уни сарф қилмай, қўшиб қўйиб билан баробардир.

● Бошга тушган мусибатларни, ўзидан касалликларни ва қилган хайру эҳсонини яшириш — яхшилик ҳазиналаридандир.

● Беморни кўрган борада унинг пешонасига қўли қўйиб ҳол-аҳвол сўраш баркамол эиёрат ҳисобланади. Қўл бериб қўришиб саломлашиш мукамал бўлади.

● Кишининг беъмани гаплардан тилини тийиши — унинг мўминлиги наҳад чиройли эканлигидан дарак беради.

Қ А Т Р А

Мушук лоқайд,
Мушук бепарво.
Худо берди сиқонга,
Ҳатто ўрганиб олди —
Чап беришни қопқонга.

Хизмати кўп,
Ўзи оддий чўп.
Одамларга бағишлар

ҳузур,

Бир донасин
Бир бор чақсанг гар,
Дев печкалар ёнади

гур-гур,

Аммо, афсус,
Одамлар борки,
Гугуртчалик наф бермас

қургур.

И. СУЯРҚУЛОВ.

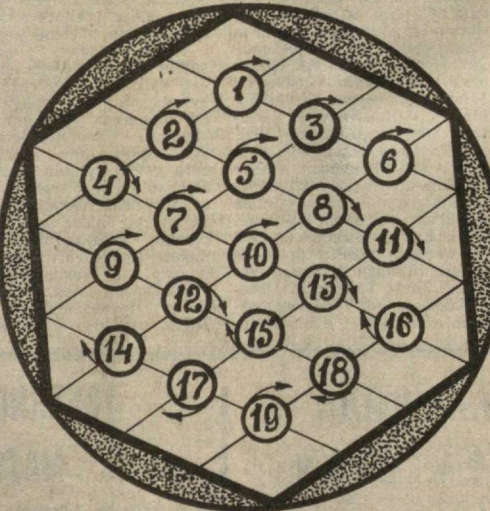
Қайга учмоқдасиз, қайга булутлар,
Бу кун меҳринингизни тўқасиз қайга?

Т. ҲАМРОКУЛОВ олган суратлар.

ТўРТ ҲАРОФИ БОШҚОТИРМА

Кўрсаткичлар йўналиши бў-
йича: 1. Сархил, аёло, 2. Ар-
ман йиғилган исми, 3. Инок-
кор махсули, 4. Жисмоний оғ-
риқ, 5. Автомобиль исми, 6.
Йил ҳисоби, 7. Қўндалик иш,
фаолият, 8. Табрик, йўлов,
9. Италиядаги фирма номи,
10. Масъумий либос, 11. Гар-
бий Осиёдаги давлат, 12. Ота,
13. Нопа, фрон, 14. Удум,
15. Баландлик, ер, 16. Шашма-
қонинг бир қисми, 17. Янрик
пода, 18. Сув ўзани, 19. Урин-
ли, жонз.

Бошқотирмани:
Ф. АБДУҚАҲХОРОВ
тузган.

Ойна жаҳонда

6 ОКТАБРЬ, ЯКШАНБА

● I ПРОГРАММА

8.00 «Хадфанома».
9.00 «Садқан сар». Бадий
фильм («Мосфильм»).

10.25 Мантаб ўқувчилари учун.
«Қуноқ стартлар».

11.15 Камер оркестрининг кон-
церти.

11.45 Араб тили (такрор).

12.15 «Шарқ юлдузи» ойнамаси
сахифаларида.

12.55 Инглиз тили. 7-машғулот
[такрор].

13.25 «Келажикимиз — мантаб-
да».

14.35 «Едгорлик». Шотурсун
Ғуломов.

18.20 «Футбол майдонларида».

18.50 «Санъат олами».

19.30 «Ахборот» [рус тилида].

19.50 «Қўз манзаралари». Те-
лефильм.

20.00 Яқшаба оқшомида.

21.00 «Ахборот».

21.25 «Ҳорманг, пахтакорлар!».
Кўрсату ва концерт.

22.25 «Гулистондан жудо». Те-
левиэион бадий фильм
[«Ўзбектефильм»].

● II ПРОГРАММА

ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИСНИНГ

«ДУСТЛИК»
ВИДЕОКАНАЛИ

9.00 Ўйғур куйларидан концерт.

10.00 «Чисен» [корейс тилида].

10.25 «Асов дарё оқимида».
Бадий фильм. 2-серия.

11.35 Корея цирки.

12.05 «Заманасиз» [қозоқ тили-
да].

19.00 «Светлица — польска»

[подка тилида].

20.30 «Довона», Телефильм.

20.50 «Эсперанто — дўстлик
тили».

21.30 Москва. Информацион
программа.

22.10 «Эдгар ва Кристина». Ба-
дий фильм [Рига киносту-
дияси].

● III ПРОГРАММА

18.30 Болалар учун фильм.
«Уторопки булбулчалар».

19.00 ЎзТВ хазинасидан. «Қизи-
қарли учрашувлар».

20.10 «Афсонага қайтиш».
Фильм-концерт.

20.35 Иззат Султон. «Имон».
Телеспектакль. 2-қисм.

21.30 Москва. Информацион
программа.

22.10 «Бахт кўлиб боққанда».
Бадий фильм [«Мосфильм»,
рус тилида].

● IV ПРОГРАММА

(МТ—ОРБИТА-4)

8.30 Спорт ҳамма учун.

9.00 ТСН.

9.20 «Спортлото» тиражи.

9.35 «Севгига иқдор бўлиш».

9.50 «Эрта саҳарлаб».

10.35 «Ватан хизматида».

11.35 «Тоғ юлдузи».

12.35 «Сабҳатчилар клуби».

13.35 «Қишлоқ янгиликлари».

14.35 «Пил» белгиси билан.
Танаффус пайтида [15.10] —
ТСН.

16.20 Турли мамлакатларнинг
эртаклари ва афсоналари.

16.35 «Марафон-15».

17.25 П. И. Чайковский. «Мос- ква».

А. Майков шеърлари
асосида оркестр, хор ва я-
кхонлар ижроси учун ёзил-
ган кантата.

17.55 «Халқаро панорама».

18.40 «Уолт Дисней таништи-
ра...».

Яқшаба киноэали

19.30 Кино янгиликлари.

20.10 МТ экранда биринчи
марта. «Робин Гуд намони».

Бадий фильм

МУАССИСЛАР: ЎЗБЕ-
КИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ҚИШЛОҚ ҲУЖАЛИГИ ВА-
ЗИРЛИГИ, «ЎЗПЛОДО-
ОШОВЧИНПРОМ» КОН-
ЦЕРНИ, ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ
ВАЗИРЛИГИ, «ҚИШЛОҚ
ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНА-
ЛИСТАРИ ЖАМОАСИ.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

32-56-26. Масъул котиб ўринбосарлари — 32-56-25. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51, 33-54-33.

32-56-22. Мелiorация ва қишлоқ қурилиши бўлими — 32-56-30. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 33-54-33, 32-56-37, Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-54, 32-56-37. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими — 32-54-49, 32-54-52. Бездатиш бўлими — 32-56-79. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

ТЕЛЕФОНЛАР: муҳаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 32-54-44, 33-16-27, 32-54-42. Масъул котиб — 33-09-93.

Қайта ишлаш санъати бўлими — 32-54-48. Советлар ва ижтимоий ҳаёт бўлими — 32-56-34. Чорвачилик бўлими — 32-56-36, 33-54-33, 32-56-37, Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-54, 32-56-37. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими — 32-54-49, 32-54-52. Бездатиш бўлими — 32-56-79. Эълонлар бўлими — 33-81-42.